

Zuzana Candigliota, advokátka

vedená v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. číslem: 16127

Kancelář Burešova 615/6, 602 00 Brno, Česká republika | IČ 03746933 | číslo účtu 2200755319/2010

Tel. +420 607 005 043 | E-mail advokatka@candigliota.cz | Datová schránka by2wpca

Městský soud v Praze

Spálená 6/2

112 16 Praha 2

prostřednictvím

Obvodního soudu pro Prahu 2

Francouzská 19/808,

120 00 Praha 2

sp. zn. 17 C 30/2017

V Brně dne 19. 4. 2018

Žalobkyně: ██████████, nar. ██████████

trvale bytem ██████████

Zastoupena: Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

Žalovaná: Česká republika - Ministerstvo práce a sociálních věcí, se sídlem Na Poříčním právu
1/376, 120 00 Praha 2

**Doplnění odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne
15. 2. 2018, č. j. 17 C 30/2017-107**

Seznam příloh:

- 1) Zpětvzetí návrhu na uložení výchovného opatření ze strany OSPOD ze dne 11. 1. 2018
- 2) Usnesení Městského soudu v Brně sp. zn. 23 P 64/2012 ze dne 7. 2. 2018.
- 3) Vyjádření Veřejného ochránce práv sp. zn. 4818/2016/VOP/BJ ze dne 8. 11. 2017
- 4) Výsledek šetření stížnosti ze dne 31. 10. 2016, č. j. ČŠIB-S-308/16-B
- 5) Rozhodnutí právního referátu, úsek tajemníka, ÚMČ Brno-Židenice ze dne 27. 5. 2014

I. Popis věci

Žalobkyně je matkou nezletilé [REDAKCE], nar. [REDAKCE], která je dítětem se zdravotním postižením. Dcera je úspěšně individuálně integrovaná do své spádové základní školy, [REDAKCE], [REDAKCE] (dále [REDAKCE] nebo také „škola“). Kvůli specifickým potřebám dcery se žalobkyně, podle vyjádření [REDAKCE], dostala se školou do sporu, který se týkal především docházky dcery do školní družiny. O tomto sporu byl [REDAKCE] informován místně příslušný orgán-sociálně právní ochrany dětí (ÚMČ Brno-Židenice, dále jen „OSPOD“). V reakci na stížnosti ze strany školy přistoupil OSPOD dne 10. 2. 2016, bez jakékoliv předchozí aktivity, k podání návrhu na uložení výchovného opatření Městskému soudu Brno. Ačkoli toto nebylo uvedeno přímo v návrhu na výchovné opatření, který je zcela neurčitý, pracovnice OSPOD se směrem k žalobkyni, jejímu právnímu zástupci i otci opakovaně vyjadřovala v tom smyslu, že bude navrhopvat nařízení ústavní výchovy. **Níže je předkládána argumentace, která dokládá, že OSPOD nemůže podávat jakýkoliv návrh na uložení výchovného opatření, ale pouze takový návrh na nařízení výchovného opatření, k jehož podání je zmocněn zákonem a který je spojen s ústavní výchovou. Tvrzení OSPOD, které se objevilo později, že o odebrání nezletilé neusiloval, je tedy buďto účelové, nebo projevem neznalosti zákona.**

Z výpovědi otce vyplývá, že jej pracovnice OSPOD informovala, že pokud nedojde k dohodě se školou, bude navrhopvat předběžné opatření odebráním dítěte. Pracovnice OSPOD při řešení situace nevyužila žádný z nástrojů, které předpisy nabízí při snaze o zajištění zájmu nezletilé. Žalobkyně (a částečně také její dcera a otec dcery) tak byla nucena po dobu dvou let snášet situaci, kdy veškerou svou volnou energii musí věnovat snaze porozumět postupu OSPOD a předejít možnému odebrání dcery. Po celou dobu jí nebylo vysvětleno, čeho se OSPOD snaží docílit, co má žalobkyně učinit, aby OSPOD s hrozbou odebrání dcery ustal. Případně co jako matka nezletilé činí špatně. Tímto jednáním ji OSPOD neoprávněně vystavil dlouhodobému intenzivnímu stresu a strachu, že přijde o svou dceru.

Zároveň je přímým následkem nesprávného úředního postupu OSPOD i to, že bylo v rámci probíhajícího řízení o výživném zahájeno řešení otázek týkajících se rodičovské odpovědnosti žalobkyně, která si musela, z obav o odebrání dítěte, hradit náklady právního zastoupení v řízení o výkon rodičovské odpovědnosti vedeném u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 23 P 64/2012. **Uvedené řízení bylo po dvou letech trvání zastaveno, po zpětvzetí návrhu ze strany OSPOD ze dne 11. 1. 2018 (viz příloha č. 1) usnesením Městského soudu v Brně ze dne 7. 2. 2018, sp. zn. 23 P 64/2012 (viz příloha č. 2). Uvedené informace byly žalobkyni doručeny až po jednání dne 15. 2. 2018. Řízení o uložení výchovného opatření se tedy táhlo více jak dva roky.**

Z tohoto titulu podala žalobkyně podle § 14 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, návrh na přiznání náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění u příslušného orgánu. Na uvedený návrh bylo reagováno až po lhůtě pro podání žaloby, a to jen částečným vyhověním, a proto žalobkyně podala žalobu, kterou Obvodní soud pro Prahu 2 napadaným rozsudkem zamítl. **Žalobkyně s rozsudkem nesouhlasí a podává proti němu odvolání.**

II. Rozsah a důvody odvolání

Tímto odvoláním je napadán rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 2. 2018, č. j. 17 C 30/2017, a to výrok I. a III. rozsudku. S výrokem II. napadaného rozsudku, kterým bylo řízení zastaveno ohledně částky 10.000 Kč, kterou poskytla žalovaná jako kompenzaci mimosoudně, žalobkyně souhlasí.

Žalobkyně napadaný rozsudek napadá z těchto odvolacích důvodů:

- dle § 205 odst. 2 OSŘ písm. g) rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci

Nesprávnost napadaného rozhodnutí ve vztahu k tomuto odvolacímu důvodu žalobkyně shledává v následujícím:

- soud nekonstatoval nesprávný úřední postup OSPOD, přičemž při svém právním hodnocení postupu OSPOD soud naprosto ignoroval zásadu proporcionality a subsidiarity, podle nichž musí OSPOD postupovat.
 - soud v rozporu s ustálenou judikaturou nesprávně posoudil neexistenci příčinné souvislosti mezi postupem OSPOD a vznikem imateriální újmy.
 - soud odmítl přiznat náhradu nákladů právního zastoupení v řízení o nařízení výchovného opatření s odkazem na jiný předpis, ačkoliv ten náhradu nákladů řízení obecně nepřiznává.
 - soud v rozporu s ustálenou judikaturou neposuzoval, jak závažně by újmu vnímala jakákoliv jiná osoba v postavení žalobkyně, a vyžadoval po žalobkyni, aby prokázala výši a závažnost újmy jinak než popisem své situace a odkazem na judikaturu v obdobných případech.
- dle § 205 odst. 2 OSŘ písm. d) soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností
 - dle § 205 odst. 2 OSŘ písm. e) soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním

Nesprávnost napadaného rozhodnutí ve vztahu k těmto odvolacím důvodům žalobkyně shledává v tom, že soud z provedených důkazů vybíral pouze ty skutečnosti, které žalobkyni stavěly do nepříznivého světla, a naopak obhajovaly postup OSPOD (písm. e) a mnohé skutečnosti v důkazech ignoroval (písm. d).

- dle § 205 odst. 2 OSŘ *písm. c)* řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci

Nesprávnost napadaného rozhodnutí ve vztahu k tomuto odvolacímu důvodu žalobkyně shledává v tom, že se soud v napadaném rozhodnutí odchyluje od rozhodnutí orgánů veřejné správy, které nesprávný úřední postup OSPOD konstatovaly, bez toho, aby své úvahy řádně a pečlivě odůvodnil, čímž své závěry činí nepřezkoumatelnými a zasahuje do práva žalobkyně na spravedlivý proces. Stejně tak závěry soudu, jimiž konstatuje, že k nesprávnému úřednímu postupu nedošlo, jsou pouhým odkazem na provedené dokazování, bez toho, aby byly jasně a srozumitelně popsány úvahy soudu, jimiž se řídil.

III. Odůvodnění odvolání

V této části odvolání předkládáme argumentaci k tvrzeným pochybením soudu, které výše podřazujeme pod jednotlivé odvolací důvody.

a) nesprávné právní posouzení věci – neshledání nesprávného úředního postupu

Soud v napadaném rozhodnutí uvádí: „Soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že v postupu pracovnice OSPOD Lenky Zatloukalové sice lze shledávat určitá dílčí pochybení směrem k žalobkyni, na která nadřízený orgán, tj. Magistrát města Brna, upozornil, když rozhodoval o stížnosti žalobkyně, nicméně soud neshledal, že by OSPOD v celkovém kontextu porušil své zákonné povinnosti na ochranu dítěte, tedy že by nejednal v zájmu nezletilé ■■■■■ nebo naopak upřednostňoval zájem pracovníků ZŠ, případně podáním návrhu na výchovné opatření obešel zákonem předvídané instrumenty a přenechal takové rozhodování výlučně na soudu.“

Tento právní názor soudu považuje žalobkyně za chybný. Z návrhu OSPOD na zahájení řízení o uložení výchovného opatření ze dne 10. 2. 2016, které je součástí spisu, vyplývá, že OSPOD začal řešit péči o nezletilou z důvodu, že žalobkyně se domáhala, aby její dcera byla vzdělávána v hlavním vzdělávacím proudu (a to na základě doporučení školského poradenského zařízení, které vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu každoročně žalobkyni doporučuje), a nikoliv na segregované škole. Tento požadavek žalobkyně je v souladu s mezinárodními úmluvami, a to s Úmluvou OSN o právech dítěte (čl. 23) a Úmluvou OSN o právech lidí se zdravotním postižením (čl. 24), stejně jako se zákonem č. 561/2004 Sb., školský zákon.

Požadavek na vzdělávání dcery v hlavním proudu je v souladu se zákonem. Naopak postup OSPOD je zpátečnický a šikanózní a v rozporu s doporučeními odborníků. Důležité je také zdůraznit, že jakékoliv konflikty mezi školou a žalobkyní ustaly, když ČR začala plnit své závazky vyplývající z výše zmíněných mezinárodních smluv a přijala inkluzivní novelu školského zákona, a škola po upozornění jak žalobkyní, tak Českou školní inspekcí, i školským poradenským zařízením o nesprávnosti svého postupu, začala své povinnosti plnit.

Soud svým rozhodnutím konstatuje, že správným úředním postupem je postup OSPOD, který šikanuje rodiče za to, že požadují pro své dítě vzdělávání v hlavním proudu, na které má dítě nárok a které je i z pohledu mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána, jeho nejlepším zájmem.

Soud dále naprosto ignoruje to, že podání návrhu na zahájení řízení o uložení výchovného opatření představuje nástroj, který nemůže OSPOD využívat svévolně, ale může k němu přistoupit pouze za naplnění zákonných podmínek. Zde je potřeba zdůraznit, že návrh na uložení výchovného opatření OSPOD vždy bude směřovat k odebrání dítěte z péče rodičů, a to z následujících důvodů. Z čl. 2 odst. 3 ústavního zákona ČR č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky vyplývá, že „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“ Když uvedené ustanovení vztáhneme na případ žalobkyně, tak je zřejmý závěr, že OSPOD nemůže podávat na soud jakékoliv návrhy na výchovná opatření, ale pouze takové návrhy, k jejichž podávání ho zmocní zákon.

Zákonné zmocnění k podávání návrhů na soud obsahuje pro OSPOD § 14 odst. 1 písm. g zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí (dále jen ZoSPOD), který OSPOD zmocňuje pouze k podávání návrhů na nařízení výchovného opatření podle § 13a ZoSPOD, který upravuje pouze výchovné opatření spojené s odebráním dítěte z péče rodičů. **Ačkoliv tedy OSPOD tvrdí, že svým postupem sledoval např. vyšetření duševního stavu žalobkyně, tak jeho návrh na nařízení výchovného opatření mohl směřovat pouze k odebrání dítěte z rodiny, jinak podával návrh, k němuž není zákonem zmocněn.**

Další pochybení soudu při posuzování úředního postupu OSPOD žalobkyně shledává v tom, že soud v odůvodnění napadaného rozhodnutí navzdory zásadě *lura novit curia* i navzdory podrobně sepsané žalobě nepracuje s ustanovením § 9a odst. 2 a s § 14 odst. 2 ZoSPOD.

Ustanovení § 9a odst. 2 ZoSPOD, které je pro řešenou věc klíčové a s nímž napadané rozhodnutí vůbec nepracuje, stanoví:

„Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.“

OSPOD má, dle výkladu k uvedenému ustanovení, postupovat podle zásady proporcionality (volit takové zásahy, které odpovídají ohrožení) a subsidiarity (volit přednostně méně závažné zásahy)¹. OSPOD tak

¹ *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2015. Komentáře (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7478-727-0. s. 100

musí volit kroky od mírnějších po ty více závažné, k nimž může přistoupit až za situace, kdy se mírnější kroky ukázaly jako neúčinné. Přičemž návrh na uložení výchovného opatření představuje jeden z nejsilnějších prostředků, jež má OSPOD k dispozici.²

Soud v napadaném rozhodnutí se zásadou proporcionality a subsidiarity v činnosti OSPOD vůbec nepracuje a za správný úřední postup prohlašuje takový postup, kdy OSPOD svévolně přistupuje k nepřiměřeně závažným opatřením (neproporcionalita), aniž by využil opatření mírnější (nesubsidiarita).

Ustanovení § 14 odst. 2 ZoSPOD, které je pro řešenou věc klíčové a s nímž napadané rozhodnutí také vůbec nepracuje, stanoví přesný postup, který musí OSPOD realizovat, pokud podává návrh na soud. Mezi uvedenými kroky je důležitý zejména krok, který OSPOD v řešené situaci naprosto opomněl, a to projednat s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte důvody, pro které má dojít nebo došlo k podání návrhu soudu, poučit je srozumitelně a prokazatelně o jejich právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské odpovědnosti a důsledcích neplnění těchto povinností. OSPOD žalobkyni vůbec nevysvětlil důvody, z nichž návrh podával, přičemž žalobkyně je přesvědčena, že kdyby OSPOD k tomuto vysvětlení přistoupil, ukázalo by se, že za podáním návrhu stojí *non lege artis* přesvědčení OSPOD, že dítě se zdravotním postižením se má vzdělávat v segregované škole. Naopak na opakované žádosti žalobkyně, aby jí OSPOD situaci vysvětlil, OSPOD reagoval odmítavě a své důvody nikdy žalobkyni nekonkretizoval. Žalobkyně neměla možnost, jakkoliv neodůvodněnost návrhu prokázat, když nevěděla, k čemu konkrétně se má vyjádřit. O to více úsilí musela žalobkyně vyvíjet při vysvětlování a podávání důkazů k široké škále neurčitých pojmů uvedených v návrhu OSPOD (doporučení školy, spolupráce, požadavky, představa, problémy apod.).

Soud v napadaném rozhodnutí vůbec nepracuje s tím, že ZoSPOD stanoví podmínky, podle kterých musí OSPOD postupovat, pokud podává návrh na soud. Za správný úřední postup tak soud prohlašuje takový postup, který se svévolně odchyluje od jasné dikce zákona.³

Právní otázka, kterou si soud zodpověděl rozdílně od žalobkyně a představuje jádro tohoto odvolacího důvodu, tedy může být formulována následovně: ***Je správným postupem OSPOD, pokud svá opatření volí bez přihlídnutí k zásadě subsidiarity a proporcionality a nedodrží zákonem stanovený postup, kterého se má držet, když podává návrh na soud?***

b) nesprávné právní posouzení věci – příčinná souvislost

² „Zásadu přiměřenosti a zásadu subsidiarity, z níž lze dovodit pravidlo, že do osobní i právní sféry dítěte a jeho rodiny je možné zasahovat proti jejich vůli v míře nezbytně nutné, a že při výkonu jakékoli intervence v rámci poskytování sociálně-právní ochrany dětí je třeba důsledně upřednostňovat co nejmírnější a nejméně omezující opatření, lze rovněž vyjádřit prostřednictvím tzv. principu nejméně omezujícího prostředí. Princip nejméně omezujícího prostředí tedy souvisí s podobou intervence OSPOD v konkrétním případě. V souladu s tímto principem je třeba vždy hledat takové opatření, které sníží nepřiměřenou míru ohrožení dítěte na míru přiměřenou (přiměřené riziko je přijatelné), a které současně co nejméně zasáhne do všech práv dítěte garantovaných Úmluvou o právech dítěte. Z tohoto důvodu mají přednost opatření přijatá v přirozeném prostředí dítěte, a to navíc ta opatření, která nemají donucovací charakter“. MPSV ČR. Metodická příručka pro kurátory pro děti a mládež, 2016.

³ „Pracovník OSPOD si musí být vědom toho, že při využívání jakýchkoli svých donucovacích **pravomocí musí přísně postupovat v souladu s třemi základními požadavky**, které intervence přijímaná proti vůli člověka, ať již se jedná o samotné dítě či o jeho rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, musí vždy splňovat. Těmito požadavky jsou požadavek legality, požadavek legitimacy a požadavek proporcionality (přiměřenosti), tj.: požadavek–vhodnosti; požadavek–potřebnosti; požadavek–přiměřenosti v užším smyslu. **Všechny zmíněné požadavky musí přitom být naplněny současně. Nelze-li v konkrétní situaci dovodit naplnění byť jednoho z nich, bude uskutečnění intervence proti vůli osoby, v tomto případě dítěte či jeho rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, neoprávněné**“. MPSV ČR. Metodická příručka pro kurátory pro děti a mládež, 2016.

Soud v napadaném rozhodnutí uvádí: „V daném případě OSPOD po shora uvedených jednáních podal soudu návrh na výchovné opatření, když dospěl k závěru, že to vyžaduje zájem na řádné výchově nezletilé. Soud (městský soud v Brně) posoudil předmětné podání OSPOD jako podnět k zahájení řízení a z moci úřední (nikoliv tedy na návrh OSPOD) usnesením ze dne 12.2.2016 zahájil řízení o nařízení výchovného opatření. Záleželo tedy pouze na úvaze soudu, zda obsah podnětu podaného OSPOD učiní podkladem pro zahájení řízení bez návrhu. Pokud by soud podnětu na zahájení řízení nevyhověl, nevydával by o tom žádné rozhodnutí a pouze neformálně by o svém závěru vyrozuměl OSPOD. Tvrzení žalobkyně, že od února r. 2016 věnovala prakticky veškerou citovou a časovou kapacitu do snahy předejít odebrání dcery do ústavní výchovy, je tak vyvolána probíhajícím soudním řízením, nikoliv nesprávným úředním postupem OSPOD, který postupoval v souladu s ust. § 13 zák. č. 292/2013 Sb.“

Soud tedy kromě toho, že postup OSPOD považuje za správný úřední postup, navíc dovozuje, že zásah do osobnostních práv, za něž žalobkyně požaduje kompenzaci nemajetkové újmy, není v přímé souvislosti s jednáním OSPOD, ale s jednáním soudu.

Tento názor soudu vychází, dle žalobkyně, z chybného přesvědčení soudu o posuzování příčinné souvislosti. Z nálezu Ústavního soudu III.ÚS 2278/07, ze dne 5. 8. 2010 vyplývá, že „Příčinná souvislost je totiž dána i tehdy, když vedle příčiny, která bezprostředně způsobila následek ..., působila i další příčina. Jednání pachatele, i když je jen jedním článkem řetězu příčin, které způsobily následek, je příčinou následku i tehdy, pokud by následek nenastal bez dalšího jednání třetí osoby.“

Městský soud v Brně při zahájení řízení o uložení výchovného opatření vycházel pouze z informací, které mu poskytl OSPOD, žádné doplňující informace sám nezjišťoval. Návrh na zahájení řízení Městský soud v Brně označil za podnět až při závěrečném usnesení ze dne 7. 2. 2018, které žalobkyně obdržela dne 27. 2. 2018, tedy po vydání napadaného rozsudku soudem dne 15. 2. 2018, to však nic nemění na tom, že podání OSPOD bylo jediným podkladem pro zahájení řízení.

To, že názor OSPOD byl pro postup Městského soudu v Brně ve věci klíčový, vyplývá i z toho, že Městský soud v Brně řízení o uložení výchovného opatření zastavil ihned poté, co OSPOD vzal svůj návrh zpět.

Postup Městského soudu v Brně považuje žalobkyně za nestandardní, soud označil návrh za podnět až při ukončení řízení, ale v řízení postupoval, jako by se jednalo o návrh, např. zastavení řízení z důvodu zpětvzetí podnětu je neobvyklé.

To, že soud je ochoten reagovat na návrhy OSPOD, které jsou naprosto zjevně produktem nesprávného úředního postupu, je sice smutné, ale nijak to nenarušuje příčinný řetězec mezi pochybením OSPOD a vznikem újmy.

c) nesprávné právní posouzení věci – nepřiznání nákladů řízení

Soud v napadaném rozhodnutí uvádí: „Pokud se týká částky 30 000 Kč jakožto náhrady nákladů na právní zastoupení v soudním řízení o výkon rodičovské zodpovědnosti, soud i v této části shledal nárok žalobkyně jako nedůvodný s odkazem na ust. § 31 zák. č. 82/1998 Sb., podle kterého, jak uvedeno shora, je vyloučena náhrada tam, kde buď již náhrada nákladů byla v původním řízení přiznána, nebo přiznána nebyla, avšak poškozený měl možnost uplatnit nárok na náhradu nákladů na základě procesních předpisů. V daném případě bude o náhradě nákladů řízení rozhodnutí v řízení o výchovném opatření v souladu s ust. § 23 zákona o zvláštním řízení soudním.“

Zde je potřeba připomenout, že řízení o uložení výchovného opatření je řízením, které lze zahájit i bez návrhu a dle § 23 odst. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále je ZZŘSS), se náhrada nákladů přiznává pouze, pokud to odůvodňují okolnosti případu. Z judikatury není zřejmé, jak má postupovat osoba, které vznikly náklady za právní zastoupení v řízení, které bylo následkem nesprávného úředního postupu. Není zřejmé, zda to, že řízení je produktem nesprávného úředního

postupu, je okolností odůvodňující přiznání nákladů řízení. Žalobkyně tak z důvodu procesní opatrnosti uplatňuje svůj nárok jak v tomto řízení, tak v řízení podle zákona o zvláštních řízeních soudních.

Žalobkyně se navíc byla nucena obrátit na odborníka na rodinné právo, protože z důvodu hrozícího odebrání dítěte chtěla být zastoupena nejlepším možným advokátem. Tarifní hodnota zastoupení, která by jí byla přiznána dle ZZŘS, nedosahuje výše nákladů, které za právní zastoupení vynaložila a které jsou v přímé příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem OSPOD.

d) nesprávné právní posouzení věci – výše a prokazování nemajetkové újmy

Soud v napadaném rozhodnutí uvádí: *„Zadostiučinění podle zákona č. 82/1998 Sb. totiž není trestem za nesprávný úřední postup. Je poskytováno proto, aby odčinilo případnou nemajetkovou újmu, která v důsledku nesprávného úředního postupu vznikla poškozenému. Zadostiučinění se tedy neposkytuje automaticky vždy, když je zjištěn nesprávný úřední postup na straně státu, ale pouze tehdy, pokud poškozený prokáže, že mu v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem vznikla nemajetková újma. Vznik nemajetkové újmy ani existence příčinné souvislosti se přitom nepresumuje (viz rozsudek NS ČR sp.zn.⁴).“*

Žalobkyně v žalobě jasně označila, v čem shledává nesprávný úřední postup, i to, jak jí tento nesprávný úřední postup zasáhl do osobnostních práv zejména tím, že zpochybňoval její rodičovské kompetence a vystavil ji riziku odebrání dcery z její péče. Výši nemateriální újmy žalobkyně vyčíslila odkazem na srovnatelné případy Havelkovi proti České republice, kdy Evropský soud udělil odškodnění ve výši 10 000 EUR (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 6. 2007, stížnost č. 23499/06), stejně tak postupoval v případě Walla a Wallová proti České republice (rozsudek ze dne 26. 10. 2006, stížnost č. 23848/04). Přičemž žalobkyně uznala rozdílnost svého případu v tom, že její dítě nebylo odebráno a požadovala tak kompenzaci nižší.

Žalobkyni tak není zřejmé, jaké další informace by měla soudu doložit. Ačkoliv žalobkyně na soudní jednání nedorazila vlivem chyby na straně její právní zástupkyně, tak je přesvědčena, že soud měl dostatek informací k tomu, aby postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu, který v rozsudku ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3849/2014, uvádí: *„Zatímco v případě průtahů řízení se vznik nemajetkové újmy presumuje, v ostatních případech je třeba ji dovodit na základě situace. Vznik nemajetkové nebo též morální újmy se zpravidla dovozuje z toho, jestliže by jakákoliv osoba ve stejném postavení mohla výkon veřejné moci a jeho následky vnímat úkorně. Jinými slovy, neprokazuje se, jak se poškozený cítí, ale jestli má důvod cítit se poškozeným.“*

Žalobkyně tak podrobně popsala situaci, kterou považovala za zraňující, a zdůvodnila i výši požadovaného finančního zadostiučinění, které považuje za přiměřenou kompenzaci této újmy. Bylo tak na soudu, aby v této situaci rozhodl, zda je požadovaná výše kompenzace přiměřená tomu, jakou újmu by v obdobné situaci vnímala jakákoliv jiná osoba. Žalobkyně pro prokázání újmy udělala vše, co bylo v jejích možnostech. Není jasné, co dalšího soud po žalobkyni vyžadoval k prokázání újmy, nedomníváme se, že by žalobkyně měla na soudním jednání předvádět „divadelní scénku“ k prokázání újmy, která je přitom zcela pochopitelná z žalobních tvrzení a provedených důkazů.

Opět zde připomínáme, že OSPOD může ze zákona podávat pouze návrh na takové výchovné opatření, které je spojeno s odebráním dítěte z péče rodičů a obavy žalobkyně, že zde taková varianta existuje, tak byly opodstatněné nesprávným úředním postupem OSPOD. A nelze tedy tvrdit, že návrhem nebylo podstatně zasaženo do osobnostních práv žalobkyně, protože mohlo být uloženo např. výchovné opatření v podobě uložení povinnosti využít poradenskou pomoc.

⁴ Spisová značka rozhodnutí NS v napadaném rozsudku chybí.

e) Nesprávná skutková zjištění a ignorované důkazy

Nesprávnost napadaného rozhodnutí, ve vztahu k tomuto odvolacímu důvodu, žalobkyně shledává v tom, že soud z provedených důkazů vybíral pouze ty skutečnosti, které žalobkyni stavěly do nepříznivého světla, a naopak obhajovaly postup OSPOD. Jiné důkazy soud ignoroval.

Soud uvádí důkazy nechronologicky, bez ohledu na to, zda se důkaz vztahuje ke skutečnostem, k nimž došlo před tvrzeným nesprávným úředním postupem, který vyvrcholil podáním návrhu na nařízení výchovného opatření nebo po něm. Uvedené je důležité zejména pro to, že soud své závěry odůvodňuje tvrzením o „celkovém kontextu situace“. Pokud je tento celkový kontext založen na důkazech, které se vztahují k situacím, jež nastaly až po nesprávném úředním postupu, a navíc mají nevalnou kvalitu (šetření na základě anonymního udání), tak nelze konstatovat, že by soud provedené důkazy hodnotil správně.

Tato nesprávnost závěrů soudu je z napadaného rozsudku zřejmá, když soud např. uvádí: „OSPOD byl v pravidelném kontaktu jak se žalobkyní, otcem nezletilé, tak pracovníky ZŠ, rovněž bylo provedeno místní šetření k prošetření došlé stížnosti obyvatelů domu, kde žalobkyně s dcerou bydlí, na pravidelné nadávky a křik, který se z bytu žalobkyně ozývá. ... V daném případě OSPOD po shora uvedených jednáních podal soudu návrh na výchovné opatření, když dospěl k závěru, že to vyžaduje zájem na řádné výchově nezletilé.“ **K anonymnímu udání a následně zmiňovanému místnímu šetření došlo až 19. 5. 2016, tedy tři měsíce po podání návrhu, a nikoliv před ním, jak uvádí soud, a je tak zcela zřejmé, že soud na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním.** Žalobkyně navíc dokládá, že projevy nevráživosti vůči ní jsou v domě časté a nejedná se o první neopodstatněné udání, které sousedi vyprodukovali (viz příloha č. 5).

Níže prostřednictvím listin ze spisu OSPOD, tedy důkazního materiálu, jež měl soud k dispozici, rekapitulujeme aktivitu OSPOD, která předcházela podání návrhu na nařízení výchovného opatření. Z uvedené rekapitulace je zřejmé, že soud došel k chybnému závěru o tom, že OSPOD byl před podáním návrhu aktivní.

- Práce OSPOD s rodinou začíná 18. 8. 2010 při předvolání k řízení ohledně výživného. Žalobkyně se na výzvu OSPOD, ve věci podání vyjádření vyžádané Městským soudem v Brně týkající se výživného, dostavila dne 13. 9. 2010. OSPOD následně ve stejný den předal zprávu Městskému soudu v Brně, kde mimo jiné napsal, že se jedná o dítě se zdravotními omezeními, podle dětské lékařky je o dceru ze strany žalobkyně dobře postaráno, že žalobkyně dbá rad lékařů a že nemá žádné připomínky. Také je ve zprávě OSPOD uvedeno, že domácnost i věci nezletilé jsou udržovány v pořádku a čistotě (číslo listu 9 spisu OSPOD).
- Další jednání ze strany OSPOD s žalobkyní proběhlo dne 9. 9. 2013 na žádost Městského soudu v Brně při příležitosti dalšího soudního řízení ohledně výživného. Po tomto jednání OSPOD opět poslal zprávu na soud dne 11. 9. 2013 (číslo listu 34 spisu OSPOD), kde opět uvádí, že se jedná o dítě se zdravotním postižením, které je uvedeno ve zprávě PPP i od dětské lékařky, že je o dceru ze strany žalobkyně dobře postaráno, že žalobkyně dbá rad lékařů a že nemá žádné připomínky. Opět je též uvedeno, že domácnost i věci nezletilé jsou udržovány v pořádku a čistotě. Také je uvedeno, že dcera žalobkyně nastoupila do základní školy.
- Následně bez jakéhokoliv zdůvodnění a předchozích záznamů je ve spise založen protokol o ústním jednání s žalobkyní ze dne 16. 2. 2015 (číslo listu 65 spisu OSPOD nesprávně uvedené ve spisovém přehledu pod datem 16. 2. 2014). Na tomto jednání se jednalo o modřiny dcery žalobkyně, a jestli je žalobkyně řešila ve škole, že údajně je měla způsobit matka žalobkyně, tedy babička dcery žalobkyně. Žalobkyně uvedla, že dceru vyzvedává často ze školy babička a že dcera sportuje (potvrzení VSK Univerzita Brno o náročnosti sportu je uvedeno ve spise OSPOD pod čísly listů 270-328) a také, že s modřinami chodí dcera od otce. Dále podávala žalobkyně vyjádření o vztahu babičky a dcery a jaké odborníky s dcerou navštěvuje. Na závěr žalobkyně uvedla, že dcera nechce chodit do školy, nelíbí se jí tam, a že žalobkyně toto řeší se školským

poradenským zařízením. Žalobkyně se na toto jednání dostavila na telefonickou výzvu pracovnice OSPOD (tento hovor není ve spise OSPOD zaznamenán).

- Dále je ve spise založen dopis školy pro OSPOD a je datován až po datu ústního jednání, tedy 18. 2. 2015 (číslo listu 66 spisu OSPOD nesprávně uvedené ve spisovém přehledu pod datem 18. 2. 2014), soud ignoroval to, že škola uvádí, že problémy dcery žalobkyně souvisí s její diagnózou. K dopisu školy se žalobkyně vyjádřila e-mailem dne 10. 5. 2015 (číslo listu 74 spisu OSPOD) a to, že velká část tvrzení se nezakládá na pravdě, což soud také ignoroval. Považujeme za nutné sdělit, že žalobkyně OSPOD opakovaně upozorňovala (na ústním jednání i e-mailem dne 2. 4. 2015 – číslo listu 69 spisu OSPOD), že škola chce od samého začátku zdravotně postiženou dceru žalobkyně ze školy odstranit a ředitelka školy toto žalobkyni (před svědky) sdělila již první školní den v první třídě s tím, že pokud ona bude chtít, tak si to přemístění dcery žalobkyně zařídí. Soud ignoroval sdělení PPP dne 30. 3. 2015 (stejně jako klinické psychologičky dne 24. 2. 2015, kde byla █████ diagnostikována jako přetížená školními povinnostmi, číslo listu 141-164), že dcera žalobkyně byla ve škole přetěžována: „dne 5. 3. 2015 byly u dívky patrné signály výukového přetížení, kdy neovládá učební látku, zejména v matematice“, a to proto, že nebylo školou uzpůsobeno učivo schopnostem a potřebám dcery žalobkyně, tedy řádně nastavený Individuální vzdělávací plán (IVP), neboť se jedná o dítě se zdravotním postižením. **Vyjádření soudu, že se skleslost „objevovala pouze v souvislosti s domácí přípravou“ je velmi zkreslené a neúplné, neboť ve zprávě PPP je uvedeno: „Skleslost se u dívky objevovala pouze při hovoru o škole a o domácí přípravě“.** Z toho je evidentní, že prvotní vznik problémů stojí na straně školy a jeho neuzpůsobení učiva žákyni se speciálními vzdělávacími potřebami ve druhé třídě, které se žalobkyně následně snažila řešit v co nejlepším zájmu své dcery. Následně byla dcera žalobkyně tímto jednáním školy ovlivněna a nebyla ochotná školu navštěvovat. Jediné, co dcera žalobkyně na škole preferovala, byla školní družina, neboť tam se nemusí učit.
- Ohledně konfliktu se školou soud naprosto ignoroval výsledky šetření České školní inspekce (dále jen ČSI) ze dne 14. 7. 2015, č. j. ČŠIB-752/15-B (přiloženo k žalobě jako příloha č. 6), kde bylo zjištěno, že PPP Voroněžská i přes opakované upozorňování žalobkyně **nedostatečně reagovala** na zvyšující se obtíže dcery žalobkyně v matematice, **neprovedla včas** vyšetření jejích matematických schopností, následně **školu neupozornila**, že její doporučení do IVP **zpracovala nedostatečně**.
- Ve vyjádření žalobkyně zaslaném e-mailem dne 2. 4. 2015 (list číslo 69 spisu OSPOD), na základě domluvy s pracovnicí OSPOD, je uvedeno mimo přetížení dcery žalobkyně školou a nátlaku školy na převedení dcery žalobkyně na jinou školu, i to, co jí bylo doporučeno odborníky v oboru psychologie, tedy nechat dceru křičet, pokud křičí (vzhledem ke svému zdravotnímu postižení), a také upozornila OSPOD na jednání sousedů, kdy si pracovnice OSPOD mohla vyžádat zprávu z přestupkového oddělení (viz příloha č. 5), ve které je doloženo, že sousedé v domě na žalobkyni podávají křivá obvinění z přestupku.
- Soud uvádí, že dalším dokumentem ve spise je zápis z případové konference. Dle ofoceního spisu i ofoceního spisového přehledu, který má žalobkyně k dispozici, však žádný takový další dokument ve spise OSPOD není. Navíc soud naprosto ignoroval zprávu OSPOD ze dne 18. 5. 2015 (číslo listu 79 spisu OSPOD) zaslanou Městskému soudu v Brně, ve kterém je uvedeno, že škola komunikovala s OSPOD telefonicky a proběhlo osobní jednání, ovšem nic takového není nikde ve spise uvedeno, což je mimo jiné součástí nesprávného úředního postupu konstantového Magistrátem města Brna ze dne 30. 1. 2017. Ve zprávě OSPOD ze dne 18. 5. 2015 pro Městský soud v Brně je mimo jiné uvedeno, že zdravotní stav nezletilé není dobrý, ale žalobkyně zvládá péči o ni dobře a lékařka nemá připomínky (jak tato informace byla získaná, není ve spise také uvedeno). Dále je ve zprávě OSPOD uvedeno, že domácnost i věci nezletilé jsou udržovány v pořádku a čistotě (jak tato informace byla získaná, také není nikde ve spise uvedeno).
- Následuje dokument ze dne 7. 8. 2015 týkající se soudního jednání ve věci výživného (číslo listu 81-89 spisu OSPOD).

- Další dokument je ze dne 8. 2. 2016, jedná se o ústní jednání s otcem (číslo listu 90 spisu OSPOD).
- Žádný dokument týkající se případové konference ze dne 3. 2. 2016 není v tomto období ve spise založen.
- Následují listy s čísly 91-98, podle spisového přehledu se má jednat o e-mail školy, ale žádný e-mail přiložen není, pouze dokument bez data a podpisu o údajném jednání dcery žalobkyně ve školní družině.
- Čísla listů 99-102 spisu OSPOD tvoří Městským soudem v Brně zaslané vyjádření otce ohledně výživného.

Zde považujeme za důležité udělat čáru, neboť výše zmíněné jednání OSPOD je veškerým jednáním před podáním návrhu na uložení výchovného opatření Městskému soudu v Brně ze dne 10. 2. 2016 (číslo listu 103 spisu OSPOD). Soud tedy vyhodnotil, že pokud OSPOD jedná za 6 let s rodičem celkem 3x v úplně jiné věci (2x ve věci výživného před 6 lety a před 3 lety a 1x ve věci modřin ze sportu před jedním rokem) a s dítětem nehovořil vůbec, žádné šetření neuskutečnil, IPOD nevypracoval, nepořádal případovou konferenci, tak má oprávnění podat na soud tak razantní a represivní opatření jakým je návrh na uložení výchovného opatření a požadovat pro dítě ústavní výchovu.

Dále se žalobkyně vyjadřuje k některým důkazům, které soud buďto nesprávně interpretoval nebo neprovedl, ačkoliv byly obsaženy ve spisu OSPOD nebo připojeny k žalobě. Žalobkyně je tak přesvědčena, že soud hodnotil důkazy jednostranně ve prospěch OSPOD a jiné důkazy vůbec neprovedl.

- K důkazu zápisem z případové konference žalobkyně uvádí, že byla svolána z důvodu žalobkynin doloženého nového doporučení školského poradenského zařízení, a tedy na nastavení Individuálního vzdělávacího plánu podle školského zákona. **Nikdy se nejednalo o případovou konferenci podle ZoSPOD, z odůvodnění není zřejmé, zda si soud tento podstatný rozdíl uvědomil. Na konferenci se totiž řešilo vzdělávání nezletilé, a nikoliv jakékoliv její ohrožení, takováto konference tak nemůže být považována za postup dle § 14 odst. 2 psím. c) ZoSPOD.**
- Dále soud uvádí, že na případové konferenci byl upravován individuální plán. Soud zde nerozlišuje individuální vzdělávací plán a individuální plán ochrany dítěte. **V řešeném případě se jednalo o individuální vzdělávací plán podle školského zákona ve věci vzdělávání a uzpůsobení učiva dceři žalobkyně, na kterém žalobkyně bez přítomnosti OSPOD spolupracovala již mnohokrát a do dnešního dne jej bez přítomnosti OSPOD se školou několikrát ročně řeší. Nejedná se tedy opět o postup dle ZoSPOD, který by měl předcházet podání návrhu na nařízení výchovného opatření.**
- Dále soud uvádí, že žalobkyně měla být opakovaně upozorňována na obtíže své dcery ve škole. Vůči tomuto tvrzení žalobkyně předkládá jako důkaz opaku výsledek šetření ČSI ze dne 31. 10. 2016, č.j. ČŠIB-S-308/16-B (viz příloha č. 4 navíc založené ve spise OSPOD pod čísly listů 270–328), kde se výslovně uvádí: „Škola bezprostředně neinformovala zákonné zástupce žákyně N. R. o výchovných problémech ve ŠD.“
- Dopis ředitelky školy žalobkyni ze dne 16. 2. 2016 zmiňovaný v odůvodnění napadaného rozsudku (číslo listu 105-109 spisu OSPOD) je taktéž zaslán OSPOD až po podání návrhu, navíc tvrzení ředitelky školy o tom, že žalobkyně pokládá opakované dotazy, je nepravdivý, žalobkyně žádné opakované dotazy nepokládala, pouze se 1x vyjádřila k osobní asistenci dne 20. 1. 2016, a to na specifickou žádost ředitelky školy ze dne 7. 1. 2016. Ředitelka školy vyjádření žalobkyně označila jako rozsáhlá a rozporuplná (množné číslo), když žalobkyně zaslala pouze jeden dopis, a to ještě ředitelkou školy vyžádaný. Soud tak provedený důkaz nehodnotil ve vztahu k celému obsahu spisu OSPOD.
- Ve spise OSPOD se nachází další dopis školy adresovaný žalobkyni ze dne 24. 2. 2016 (číslo listu 125-126 spisu OSPOD), ve kterém ředitelka školy postavila žalobkyni před ultimátum – buď zajistí a zaplatí osobního asistenta do školní družiny, nebo dceru žalobkyně vyloučí. V dopise uvádí, že jakékoliv problémy dcery žalobkyně jsou způsobeny jejím zdravotním postižením.

- Tento dopis soud ignoroval**, přičemž se jedná o jasný důkaz toho, že konflikt mezi školou a žalobkyní měl svůj původ v nesprávném postupu školy vůči nezletilé.
- **Soud naprosto ignoroval** e-mail žalobkyně odeslaný na OSPOD dne 26. 2. 2016 se žádostí o pomoc (číslo listu 127-128 spisu OSPOD), z dopisu vyplývá, že žalobkyně není konfliktní osobou, ale že sama OSPOD žádá o podporu a nabízí součinnost, pokud jí bude sděleno, v čem je její výchova nedostatečná.
 - Stejně tak **soud ignoroval** dopis Ligy lidských práv založený do spisu OSPOD dne 4. 5. 2016 (čísla listů 137-138 spisu OSPOD), který na žádost žalobkyně a po domluvě na osobní schůzce s OSPOD dne 18. 4. 2016 napsala vyjádření k věci s upozorněním na nezákonný postup.
 - **Soud ignoroval** e-mail žalobkyně ze dne 14. 5. 2016 (číslo listu 141-154 spisu OSPOD), ve kterém žalobkyně zaslala OSPOD zápis z případové konference, o kterém pracovnice OSPOD na osobní schůzce dne 18. 4. 2016 řekla, že jej nemá (takže nemohl být 3. 2. 2017 ve spise založen), také zaslala své připomínky k zápisu a e-mailovou dokumentaci se základními školami, které žalobkyně oslovila a které odmítli dceru žalobkyně přijmout.
 - **Soud také ignoroval** e-mail žalobkyně ze dne 16. 5. 2016 se zasláným vyjádřením, žádostí o pomoc a doloženou zprávou klinické psycholožky PhDr. Magdy Gubové ze dne 24. 2. 2016 (číslo listu 155-164 spisu OSPOD). Klinická psycholožka se vyjádřila, že žalobkyně k ní s dcerou dochází 4 roky, občas dochází i matka žalobkyně, kontakt s dcerou žalobkyně probíhá bez problémů, že řeší postupy výchovy a vzdělávání, aby nedocházelo ke stresu, že dcera žalobkyně je zvyklá na družinu i spolužáky, že byla dříve ve škole vystresovaná kvůli tomu, že se škola snažila, aby držela tempo s ostatními dětmi. Dále klinická psycholožka uvedla, že **dcera žalobkyně dosahuje pokroků, chodí vždy upravená, čistá, i aktovku má srovnanou, sešity dobře vedené, že dcera žalobkyně má jednoznačně pozitivní vztah k žalobkyni, a že stav je v současné době optimální a neměnila by nic.**
 - Soud v odůvodnění zmiňuje i anonym „obyvatel domu“ ze dne 19. 5. 2016, tedy tři měsíce po podání návrhu na nařízení výchovného opatření. Soud jej zcela nesprávně označuje jako skutečnou „stížnost obyvatel domu“, přitom se jedná o anonym, jehož autor je neznámý, a navíc přestupková komise již v minulosti řešila neslušné jednání některých obyvatel domu vůči žalobkyni a dala za pravdu žalobkyni (viz příloha č. 5). **Klíčové zde je, že soud jako důkaz používá dokument, který vznikl až po tvrzeném nesprávném úředním postupu (navíc je anonymní) a přikládá tomuto důkazu váhu při vytváření si představy o celkovém kontextu situace před podáním návrhu.**
 - Soud zmiňuje záznam z úředního šetření v místě bydliště žalobkyně dne 26. 5. 2016. Ani v tomto záznamu není uvedeno, že si obyvatelé stěžují na „pravidelné nadávky“, přesto to ve svém odůvodnění soud chybně uvádí. **Opět se jedná o situaci, která nastala tři měsíce po podání návrhu na nařízení výchovného opatření a která nemůže jakkoliv přispět k odůvodnění postupu OSPOD, který žalobkyně považuje za nesprávný.**
 - **Soud ignoroval** dopis školy ze dne 2. 6. 2016 (číslo listu 167-168 spisu OSPOD), kde škola, na žádost žalobkyně po domluvě s pracovnicí OSPOD, zaslala informaci o proběhnuté schůzce se žalobkyní ve škole a to, že komunikace proběhla korektně a zápis byl podepsán, který byl zároveň přílohou dopisu.
 - Dále **soud ignoroval** schůzku s právním zástupcem žalobkyně, o které chybí ve spise OSPOD zápis. Právní zástupce žalobkyně shrnul průběh jednání v e-mailu dne 13. 6. 2016 (číslo listu 174 spisu OSPOD). Z tohoto zápisu vyplývá, že hlavní problém OSPOD spatřuje v tom, že dcera žalobkyně nemá asistenta ve školní družině a pracovnice OSPOD považuje za liché tvrzení žalobkyně, že na to nemá finanční prostředky.
 - Z vyjádření otce [REDAKCE] ze dne 15. 8. 2016 **soud ignoroval** zejména sdělení otce, že pracovnice OSPOD mu sdělila, že chce pomoci ředitelce školy (tedy nehájí primárně zájem nezletilé). Otec také uvedl, že pracovnice OSPOD mu sdělila, že podáním návrhu na výchovné opatření je jediná cesta, jak **donutit** žalobkyni, aby v podstatě přestala mít zákonné požadavky na ředitelku školy. Soud tedy z provedeného důkazu opomněl ty skutečnosti, které svědčí o

nesprávném úředním postupu OSPOD, tedy vyvíjení nátlaku na rodiče, za účelem hájení zájmu školy místo zájmu dítěte.

- **Soud ignoroval** i vyjádření Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 10. 3. 2017 (součást spisu OSPOD listy 256 - 257), které konstatovalo následující pochybení OSPOD (i školy): „**Není zřejmé, v jaký okamžik a z jakého důvodu byla nezl. vyhodnocena jako ohrožené dítě, nespolupráce rodiče s institucemi není rizikem přímo spojených s dítětem, problémy související se vzděláváním dítěte nejsou důvodem pro zahájení výkonu SPOD, ze strany OSPOD (ani školy) nebyly využity všechny podpůrné nástroje práce s rodinou a nezl., rodičům nezl. nebylo poskytnuto nebo zprostředkováno poradenství, rodičům nezl. nebyly zprostředkovány nebo nařizeny odborné služby, nebyl proveden rozhovor s nezl. a tak zjištěn její názor.**“ MPSV také ve svém vyjádření uvedlo, že pokud jde o vztah žalobkyně s institucí, ta, dle vlastního vyjádření, i dle vyjádření otce, psycholožky a PPP, hájila zájmy nezletilé.
- Soud ve svém odůvodnění nesprávně uvedl, že k prvním problémům začalo docházet s nástupem dcery žalobkyně do školy. Ta nastoupila do školy již v roce 2013, takže se nejednalo o nástup do školy, ale již pokročilou docházku, kdy, jak žalobkyně neustále uvádí, škola zdravotně postižené dítě na škole nechťela.
- Dále soud nesprávně uvádí, že OSPOD spolupracoval na řešení problémů mezi školou a žalobkyní, přitom z důkazů ze spisové dokumentace ani z vyjádření žalobkyně nic takového nevyplývá.

Shrnutí odůvodnění odvolacích důvodů podle písm. d) a e) tedy je, že soud neprovedl některé důkazy, které měl k dispozici (např. Šetření ČSI ze dne 14.7. 2015, č.j. ČŠIB-752/15-B nebo mail žalobkyně odeslaný OSPOD dne 26.2.2016 se žádostí o pomoc) **a důležité důkazy, které provedl, vyhodnotil chybně** (zejména chybné přesvědčení, že k šetření v domě žalobkyně došlo před podáním návrhu; že na případové konferenci byl řešen individuální plán ochrany dítěte, ačkoliv byl řešen individuální vzdělávací plán). **Na základě těchto pochybení soud dle žalobkyně došel k chybným skutkovým zjištěním, a to zejména k závěru, že OSPOD byl před podáním návrhu aktivní a že žalobkyně je problémovou osobou, která není schopna komunikovat se školou a poškozuje zájem nezletilé** (ze šetření ČSI v letech 2015 a 2016 naopak vyplývá, že škola se vůči nezletilé dopouštěla pochybení).

f) Neodůvodněné odchýlení se od závěrů orgánů moci veřejné a nedostatečně odůvodněné konstatování správnosti úředního postupu OSPOD

Žalobkyně dále shledává vadnost napadaného rozhodnutí v tom, že v klíčové otázce, zda se OSPOD dopustil nesprávného úředního postupu, není rozhodnutí řádně odůvodněno. Povinnost obecných soudů řádně odůvodňovat svá rozhodnutí vyplývá i z ustálené judikatury Ústavního soudu, viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 1/03, v němž se uvádí: „*Je zcela nezbytné, aby rozhodnutí obecných soudů nejen odpovídala zákonu v meritu věci a byla vydávána za plného respektu k procesním normám, ale aby také odůvodnění vydaných rozhodnutí ve vztahu k zmíněnému účelu odpovídalo kritériím daným ustanovením § 157 odst. 2 in fine, odst. 3 občanského soudního řádu, neboť jen věcně správná (zákonu zcela odpovídající) rozhodnutí a náležitě, tj. zákonem vyžadovaným způsobem odůvodněná rozhodnutí, naplňují - jako neoddělitelná součást "stanoveného postupu" - ústavní kritéria.*“ Obdobné konstatování obsahuje i usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. IV.ÚS 919/14, v němž soud konstatoval „*Ústavně zaručenému právu na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 a násl. Listiny základních práv a svobod) odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit, a to nikoli pouze citací právních předpisů, jejich parafrází a nekonkrétními tvrzeními, že zákonné podmínky byly splněny.*“

Soud v napadeném rozhodnutí uvádí: „*Soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že v postupu pracovnice OSPOD Lenky Zatloukalové sice lze shledávat určitá dílčí pochybení směrem k žalobkyni, na která nadřízený orgán, tj. Magistrát města Brna, upozornil, když rozhodoval o stížnosti žalobkyně, nicméně soud neshledal, že by OSPOD v celkovém kontextu porušil své zákonné povinnosti na ochranu dítěte, tedy že by nejednal v zájmu nezletilé [redacted] nebo naopak upřednostňoval zájem*

pracovníků ZŠ, případně podáním návrhu na výchovné opatření obešel zákonem předvídané instrumenty a přenechal takové rozhodování výlučně na soudu.“

K této konkrétní věci se vyjádřila i Veřejná ochránkyně práv (VOP) dne 8. 11. 2017 (viz příloha č. 3) s uvedením, že OSPOD ve svém jednání pochybil. VOP uvedla, že OSPOD se žalobkyní před podáním návrhu nekomunikoval, neprojednal důvody podání návrhu, nevyužil žádného z preventivních ani výchovných opatření, popíral zásadu, že opatření OSPOD by měl volit tak, aby co nejméně zasahoval do soukromého a rodinného života. Nekonkrétní požadavek OSPOD, aby žalobkyně začala spolupracovat se školou, nepovažuje za dostatečný. VOP se rovněž vyjádřila, že změna přístupu nenastala ani po podání návrhu. VOP rovněž má pochybnost, jestli OSPOD měl vůbec nějaká opatření přijímat a uvedla: „*Podstatou „problému“ ve Vašem případě totiž bylo zajištění řádného vzdělávání Vaší dcery, které by mělo nediskriminační charakter a zohledňovalo její specifické vzdělávací potřeby. V případě problematické spolupráce rodiče se školou však není úkolem OSPOD, aby k její nápravě využil svých mocenských oprávnění“*. VOP dodala, že v daném případě nešlo o nespolečnou spolupráci žalobkyně se školou, ale o aktivitu žalobkyně směřující k zajištění co nejlepšího vzdělávání pro dceru, kterou škola vnímala nelibě. VOP uvádí, že OSPOD nesprávně vyhodnotil doporučení školy, **škola totiž nabízela řešení** (požadavek na zajištění osobního asistenta do školní družiny, neúčast █████ na škole v přírodě, přestup na jinou školu), **která nebyla v souladu se zákonem**. Proto OSPOD postupoval nesprávně, když podání návrhu na soud na výchovné opatření odůvodňoval neplněním těchto požadavků školy. Stejně tak za nevhodné VOP považuje, že se OSPOD opakovaně vyjádřil, že když bude žalobkyně se školou spolupracovat (splní školou kladené podmínky), tak na svém návrhu nebude trvat. VOP potvrdila domněnku žalobkyně, že OSPOD chtěl žalobkyni návrhem zastrážit. Podobně se pracovnice OSPOD snažila zastrážit i otce, a to požadavkem ústavní výchovy. Závěrem se VOP vyjádřila, že **OSPOD pochybil, když podal návrh na výchovná opatření** a také vyhodnotil pozici OSPOD v roli kolizního opatrovníka za pasivní.

Ačkoliv žalobkyně zcela respektuje nezávislost moci soudní, tak je přesvědčena, že z důvodu zachování právní jistoty je nutné, aby soudy podrobně popsaly, proč došly k rozdílným závěrům než jiné orgány moci veřejné, které jsou oprávněny rozhodovat ve věcech, jež jsou později podrobeny soudnímu přezkumu. Soud v napadaném rozhodnutí sice souhlasí s názorem správního orgánu, který postup OSPOD přezkoumával, když souhlasí s tím, že konkrétní pracovnice se měla dopustit dílčích pochybení vůči žalobkyni. Soud v odůvodnění ale nijak nevysvětluje, proč jednání pracovnice OSPOD nezakládá nesprávný úřední postup, zda např. pracovnice nejednala v souvislosti s výkonem své pracovní pozice. Rovněž není přesvědčivé konstatování o určitých dílčích pochybení, která však v celkovém kontextu nesvědčí pro nesprávný úřední postup. Rozhodnutí by mělo být řádně odůvodněno, což soud nečiní, protože neuvádí, co rozumí pojmem „celkový kontext“ ani „dílič pochybení“. Napadané rozhodnutí je tak v otázce nesprávného úředního postupu nedostatečně odůvodněné a závěry soudu jsou nepřezkoumatelné.

Soud tak měl dle žalobkyně např. konkrétně označit, které kroky OSPOD považoval za ZoSPOD předpokládané opatření, jež má a musí OSPOD učinit před tím, než přistoupí k podání návrhu na vydání výchovného opatření. Tím, že své závěry skryje pod pojem „celkový kontext“ je žalobkyni znemožněno předložit konkrétní důkazy opaku, kterými by dokázala, že tyto opatření byly např. pouze formální nebo vůbec neproběhly.

IV. Návrh rozhodnutí

Na základě výše uvedeného navrhuji, aby soud vydal toto rozhodnutí:

- I. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 2. 2018, č. j. 17 C 30/2017, kterým byla zamítnuta žaloba žalobkyně, se ve výrocích I. a III. ruší.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 60.000 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

████████████████████

zastoupena Zuzanou Candigliota, advokátkou